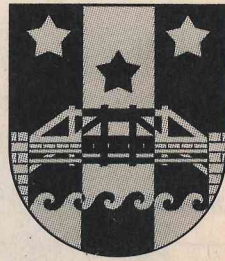

Mazsalacietis

«Liesmas» pielikums

2009. gada 25. septembrī

Mazas pārdomas par lielām lietām

Sveiki, kas jauns Mazsalacā, jūs prasīsiet. Labs jautājums, bet nav tik viegli atbildēt. Mazsalaca tāpat kā jebkura cita maz- un lielpilsēta pamazām atkopjas pēc mākslīgās pagastu pieoperēšanas procedūras, lai gan tas nebūt nenākas viegli. Pieredzes ziņā jaunieji ārsti — deputāti cenšas, cik ir viņu spēkos, dabūt jaunizveidoto radījumu — Novadu — uz kājām, bet tas, nepietiekamā uztura no mātes Valsts dēļ, vēl aizvien neturas stingri uz kājām. Ja izdzīvos šoreiz, daudz ko vēl spēs izturēt. Tas īsi par vispārējo pilsētas stāvokli.

Citādi Mazsalacā kā arvien — cilvēki iet, rosās, dara. Bet vai izdara līdz galam? Septembra dzejas mēneša iespaidā daudzi lasa dzeju, meklē piepildījumu tajā, kāds atrod, kāds atkal viņas un iet tālāk, mūzas neapreibināts. Citi prāto, vai tik nevajadzētu iesaisīties kādā brīvā laika lietderīgas «nosišanas» pulciņā — ar oktobri dažāda veida kopas un apvienības atkal sasparojušās uzsākt lielākus un mazākus ziemas vientuļības klīdināšanas pasākumus — un izvēle, lai arī mazajā, tomēr šajā ziņā tīri nīprajā mūsu pilsētiņā ir pietiekama. Prieks par to!

Rudens krāso, birdina lapas un slapina bikses uz nebēdu. Kādam tūristam paveicas, un viņš ierodas uz lielo Rudens mākslas izstādes galeriju, citam atkal neveicas nemaz, un viņš saņem tikai slapināšanas paraugstundu. Bet arī tas nemaz nav tik slikti, jo pēc tādas izmirkšanas un sasalšanas vismaz ir iespējams izbaudīt, cik labi ir būt mājās. Bet, ja kādi ir devušies uz vietu, kuru droši varētu nosaukt par paradīzi zemes virsū jeb galvu reibinošajiem Alpiem, tad grūti saprast, kāpēc vispār būtu jāatgriežas tadā pieticīgā zemes nostūrī kā Mazsalacā. Bet jāatgriežas ir, kaut vai tikai tāpēc, lai saprastu, ka mēs visi esam cilvēki, radīti ar vienādām iespējām kaut ko darīt vai nedarīt. Arī citās zemēs mīt tādi paši cilvēki kā mēs, kas nodarbojas ar visdažādākajiem arodiem, tai skaitā lauksaimniecību: metru 30 attālumā no pilsētiņas galvenās ielas un grezna modes salona draudzīgi mauj gotiņai, aizgaldā rukšķ cūkas un teju vai gar ielas malu visu apskatei būrīšos omulīgi zviln truši. Citur atkal fermeris ar traktoru brauc uz lauku pēc kukurūzas, bet lauka malā atrodas kempings ar modernām mājiņām, riteņu noma un iespēja izbaudīt laivošanu pa mutuļojošu kalnu upi. Tūlīt blakus šķūnim un rukšu aizgaldam atrodas rūpīgi kopts pagalmis, kurā nav ne miņas no mēslu kaudzēm. Ikvienas mājas palodzes un balkoni ir rotāti ar brīnišķīgām puķu kastēm, kurās koši saziedējušas sarkanas pelargonijas un visu krāsu petūnijas. Ik rītu savu ielas malu, māju pakšus un palodzes saimnieks ar ūdens strūklu nomazgā pats, sakārtojot vidi ap sevi un vēl pagūstot parūpēties par vizuāli estētisku noformējumu arī ielas otrajai malai, kas nepieder viņam, bet uz to ik dienas nākas skatīties. Un rezultātā pilsētiņa, kas ne par mata tiesu nav lielāka par Mazsalacu, izskatās nevis kā lauku darbos nomocīta sieva, kas atmetusi ar roku jebkādam greznošanās priekam, bet gan piemīlīga, skaista un tikusi saimniece, kas apzinās savu vērtību un prot to parādīt citiem.

Kā viņiem tas izdodas? Kā viņiem izdodas vakarā ar mierīgu sirdi aizslēgt puķu veikalu, bet puķupodus un augu konteinerus, kas izstādīti ārpus veikala, atstāt zem naksnīgajām debesīm, zinot, ka rīt tie stāvēs akurāt tur, kur vakarā atstāti? Tāpat arī latvieša samaitātajam prātam neapverams liekas fakts, ka rudens ķirbju tirdziņu, kas atrodas zem kļājas debess, vakarā nevis stīvē ar ķerrām slēgtās telpās, bet vienkārši piesedz ar plēvi, lai redz, ka bodīte līdz rītdienai ciet...

Cik savāda šī pasaule, ne tā? Bet vidi jau veidojam mēs paši. Un — ticu — vide piedalās arī cilvēka veidošanā. Tāpēc, kad kāds nākamreiz uzdod jautājumu, kas jauns Mazsalacā, droši vari atbildēt:

— Jauns ir tas, ko tu tikko esi radījis, ko tu neesi sabojājis, kam esi pielicis savu roku, lai ne tikai pašam, bet arī Sašam būtu jaukā un patīkamāk dzīvot, un lai, aizbraukūšam uz citu zemes malu, ikvienam no mums vienmēr gribētos atgriezties savā pilsētā — savā Mazsalacā.

ILZE MITĀNE

Visiem vienādas iespējas

Augustā darbu sākusi patstāvīga iestāde — Mazsalacas novada sociālais dienests, kas aptver visu novada administratīvo teritoriju — Sēļus, Skaņkalni, Ramatu un Mazsalacu. Par sociālā dienesta vadītāju iecelta Agrita Putniņa.

Šī darbavieta un novada sociālais dienests kā patstāvīga iestāde radīta, apvienojot visu iepriekšējo pagastu darbiniekus un budžetu.

AGRITA PUTNIŅA, Mazsalacas novada sociālā dienesta vadītāja:

— Pašlaik dienesta galvenais uzdevums ir izstrādāt vienotu sociālo pabalstu un pakalpojumu sistēmu novadā. Līdz šim katrs pagasts šos pabalstus piešķir pēc savas rocības un izpratnes, tādējādi viena pabalsta apmēri atšķiras. Pašlaik gatavības stadijā ir jaunie saistošie noteikumi, kas noteiks līdzvērtīgus un vienādus sociālos pabalstus un pakalpojumus un to piešķiršanas kārtību. Jaunie saistošie noteikumi tika pieņemti 2009. gada 11. augustā, pamatojoties uz ministrijas ieteikumiem, augusta domes sēdē veikti precizējumi, līdz ar to pēc jaunajiem noteikumiem varēs sākt strādāt ar oktobri. Novada iedzīvotājiem tiks nodrošināta arī sociālo pakalpojumu pieejamība — mājas aprūpe, īslaicīga sociālā aprūpe Mazsalacas slimnīcā, uzturēšanās pansionātos, kam tas būs nepieciešams.

Ziema būs smags pārbaudījums

— Apvienojoties mantojumā saņēmām četras sociālā dienesta budžetus, kas, pēc manām domām, tomēr ir ļoti niecīga summa šībrīža sociālās spriedzes laikā. Pašlaik ir tik daudz cilvēku bez darba, un nav arī noslēpums, ka Mazsalacas novadā ap 1500 iedzīvotāju ir maznodrošināti vai trūcīgi. Tās ir mazaizsargātākās iedzīvotāju grupas — ģimenes ar bērniem, ilgstošie bezdarbnieki, vientuļie pensionāri, cilvēki pirmspensijas vecumā.

Tomēr gribu teikt, ka ikviens iedzīvotājs var nokļūt situācijā, kad nepieciešama sociālā palīdzība. Piemēram, šīgada janvārī bija lielais štata vietu samazināšanas «bums», daudz cilvēku atbrīvoja no darba. Viņu bezdarbnieku pabalsts beigsies ziemas mēnešos — oktobrī, novembrī, decembrī, kas, manuprāt, būs diezgan smags laiks daudziem. Lai cilvēki spētu pārdzīvot šo ziemu, esmu ierosinājusi novada sociālā budžeta palielināšanu. Sociālo lietu komisija šo jautājumu virzīs tālāk domē. Ļoti maz līdzekļu atvēlēts valsts noteikto pabalstu — garantētā iztikas minimuma un dzīvokļu pabalsta izmaksu nodrošināšanai, tāpēc esam lūguši arī papildu finansējumu Ls 7000 apmērā no pašvaldību lietu ministrijas. Vai tie tiks piešķirti — rādīs laiks.

Projekti — nākotnei

— Projektu rakstīšana gan noteikti būs tālāks mērķis, jo šībrīža uzdevums ir sakārtot pamatlīnijas.

Pašlaik piedalāmies Eiropas Savienības projektā «Pārtikas programma» — augustā Mazsalacas trūcīgajiem iedzīvotājiem tika izdalītas 305 pārtikas pakas. Projekts turpināsies. Vēl pirms pirmā septembra Valmieras novada fonda organizētā akcijā skolas somas saņēma 14 bērni un vēl 26 bērni — dāvanu kartes 35 latu apmērā mācību līdzekļu iegādei, septembrī 100 ģimenes saņēma humāno palīdzību — drēbes un apavus.

Darbinieku jautājums

Pavisam dienestā strādā pieci darbinieki. Jo projām katrā pagastā strādā sociālais darbinieks vai sociālā darba organizators uz nepilnu darba slodzi, bet Mazsalacas iedzīvotājus, kā ierasts, apkalpo divi sociālie darbinieki. Mazsalacā strādājo-

Agrita Putniņa: visiem jābūt vienādām tiesībām.

šie ir specializējušies — viens darbam ar ģimenēm un bērniem, otrs — ar gados veciem cilvēkiem.

Tomēr: vai tiešām katrā pagastā nepieciešams savs sociālais darbinieks? Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 10. pants nosaka, ka katrā pašvaldībā jābūt vismaz vienam sociālā darba speciālistam uz katru tūkstoš iedzīvotāju un novada sociālajā dienestā jāstrādā ne mazāk kā trim sociālā darba speciālistiem.

Iedzīvotāju pieņemšana un viņu materiālā stāvokļa izvērtēšana joprojām ir sociālo darbinieku kompetencē, bet dienesta vadītāja iedzīvotājus pieņem divas dienas nedēļā Mazsalacas novada domē: otrdienās no 13 līdz 18, ceturtdienās no 9 līdz 12. Viņa strādā ar sarežģītākiem gadījumiem: juridiskajiem un sociālo pakalpojumu jautājumiem, konsultē iedzīvotājus, uzklauza iedzīvotāju ierosinājumus un sūdzības par sociālo darbinieku darbību vai bezdarbību...

— Viena no manām lielākajām sāpēm ir darbinieku atalgojums, kas ir ļoti zems. Pašvaldība nevar piedāvāt iegūtajai izglītībai atbilstošu atalgojumu, jo par sociālo darbinieku var strādāt, ja ir iegūta otrā līmeņa augstākā izglītība. Sociālā darbinieka darbs nav skaitāms stundās — krīzes situācijās jābūt gatavam strādāt un pieņemt lēmumu arī vēlas vai nakts stundās, kā arī brīvdienās. Es uzskatu un mana pārliecība ir, ka sociālais darbinieks — tā ir misija, tā ir kalpošana cilvēkiem, un to var veikt tikai darbinieki, kuri mīl cilvēkus, — saka Agrita.

Cels sociālā darba prestižu

— Man ir ļoti svarīgi, lai visi iedzīvotāji, kam tas nepieciešams, zinātu savas tiesības un pienākumus un saņemtu sociālo palīdzību un pakalpojumus, izvērtējot viņa vajadzības un spēju līdzdarboties savas situācijas uzlabošanā. Tāpēc pašlaik mūsu klientiem top buklets vienkāršā valodā ar informāciju par pieejamajiem sociālajiem pakalpojumiem un pabalstiem novadā.

Ļoti gribas celt sociālā darba prestižu — lai visu pabalstu piešķiršana būtu uz vienādiem nosacījumiem un *caurspīdīga*, atbilstu normatīvajiem dokumentiem. Vēlos ar savu komandu nodrošināt vienādu attieksmi pret katru klientu, kas no nācīs dzīves grūtībās un lūdz palīdzību, kā arī aicināt kaimiņus būt redzīgiem un informēt dienestu par cilvēkiem, kuriem nepieciešama palīdzība, bet paši kautrējas. Nebūsim vienaldzīgi,

kopīgi palīdzēsim saviem līdzcilvēkiem!

Protams, notiek arī nepārtraukta sociālā dienesta darbinieku konsultēšana — ik piektdienu mums notiek sanāksmes — tāda kā supervīzija, kurās mēs pārrunājam neskaistos jautājumus, tiek pieņemti koleģiāli lēmumi, ik nedēļu arī doti rīkojumi par piešķirto pabalstu izmaksu. Pirms tam Mazsalaca pabalstu izmaksāja reizi mēnesī — tas ir absurdi, saprotot, ka bieži vien pabalsta naudiņa pārtikai un pirmās nepieciešamības precēm ir vajadzīga uzreiz, lai varētu izdzīvot, nevis pēc mēneša. No dienesta darbības sākuma, 1. augusta, jau pieņemti 130 lēmumi par pabalstu vai pakalpojumu piešķiršanu.

Iedot makšķeri, ne zivi

Agrita bilst: pašlaik ir svarīgi runāt un informēt visa novada iedzīvotājus par sociālo palīdzību un atbalstu, ko var saņemt pašvaldība, lai nebūtu tā, ka cilvēks to nesāņem tikai tāpēc, ka kaudzē to lūgt. Protams, ir arī tādi, kas nāk un prasa vienmēr...

— Un kā, jūsuprāt, ar tādiem rīkoties?

— Ārzemēs šī prakse ir vairāk izplatīta nekā Latvijā — tā ir sociālā darbinieka un klienta sadarbība, rosinot cilvēku aktīvi līdzdarboties sava stāvokļa uzlabošanā. Tiek slēgtas vienošanās, ko darīs klients pats un ko viņš sagaida no sociālā dienesta. Ārzemēs ir pierasts, ka katru ģimeni sociālais darbinieks krīzes situācijās ir gatavs konsultēt gan kā psihologs, gan psihoterapeits, palīdzot rast risinājumus, ļaujot ieraudzīt resursus, kur cilvēks pats sev var palīdzēt. Latvijā vairāk ir pierasta materiālo lietu došana: ja tu man kaut ko vari iedot, tu esi «labs», ja ne — «slikts».

Agrita Putniņa ir beigusī augstskolu «Attīstība» un ieguvusi sociālā darbinieka /sociālā pedagoga profesionālo kvalifikāciju, pagājušajā gadā ieguvusi arī maģistra grādu sabiedrības un valsts pārvaldē un kvalifikāciju — iestādes vadītājs.

— Es saprotu lielo atbildību visu iedzīvotāju priekšā, šajā grūtajā pārmaiņu laikā pieņemot Mazsalacas novada domes priekšsēdētāja piedāvājumu vadīt sociālo dienestu. Tas reizē ir liels pārbaudījums un izaicinājums, ceru, ka ar savām zināšanām un divdesmit gadu darba pieredzi pašvaldībā varu to paveikt, jo esmu Mazsalacas novada patriote un man ir svarīgi, lai visi cilvēki šeit justos labi, — enerģiski saka jaunā sociālā dienesta vadītāja.

NOTIKUMI

No 2. oktobra kultūras centrā Rasmus Cēses akvareļi (zīmēšanas skolotājas Rasmus Cēses dāvana Skolotāju dienā)

18. oktobrī rudens gadatirgus

18. oktobrī Valsts akadēmiskā kora «Latvija» koncerts (I. Kalniņa dziesmas)

22. oktobris Liepājas leļļu teātra izrāde «Saldais sapnis»

Nāc piedalies!

Mazsalacas novada kultūras centrā jaunajā sezonā darbu sāk Lietišķās mākslas darbnīcas un TLMS «Mazsalaca», deju kolektīvi «Spārīte» un «Velniņi», vidējās paaudzes deju kolektīvs «Skaņpaskalns», bērnu ritmikas un tautisko deju grupa (4 — 7 g.v.), dāmu deju kopa «Min-

na», folkloras kopa «Rāmsalaca», jauktais koris «Salaca» un Mazsalacas novada pūtēju orķestris, Ramatas kultūras centrā — dramatiskais kolektīvs. Visos kolektīvos gaida jaunus dalībniekus, bet sīkāka informācija jāmeklē kultūras centrā.

Kopā arī krīzē!

Mēs ļoti priecātos, ja jūs nāktu pie mums uz Mazsalacas bibliotēku ar savām ierosmēm un vēlējumiem: ko tieši gaidāt no bibliotēkas — ne tikai kā grāmatu krātuves un datoru pieejas vietas. Lai gan mūsu budžets ir samazināts un strādājam samazinātā darba režīmā joprojām tajās pašās vecajās telpās, mēs tomēr labprāt kopīgi ar jums arī turpmāk organizētu literārus pasākumus, sagatavotu kādu literāri muzikālu dzejas kompozīciju vai noorganizētu tikšanos, ja vien būtu interese.

Piedāvājam arī aktīvāk līdzdarboties bibliotēkas izdevumā «Literārās Vēstis» un tos, kuri vēlas izzināt sevi ne tik tradicionālā veidā caur dažādām psiholoģiskām spēlēm, testiem, radošiem

darbiņiem, meditācijām utt., aicinām jau iepriekš pieteikties pulciņā «Laisma», lai varētu saskaņot intereses un vēlmes, uzsākot darbību novembrī.

Katrā no mums ir kāds gaismas stariņš. Tiesa, tam melnajam mākonim tīk to aizēnot, bet mēs esam stipri un spējami, klusi starojot sevi, savienoties ar citiem gaismas stariņiem, tā radot gaišāku mūsu Pasauli. Ne visu var nopirkt par naudu, un bibliotēka ir viena no tām krātuvēm, kurā daudzas bagātības varam smelt bez maksas. Izmantosim to!

MAIJA REINVALDE,

Mazsalacas pilsētas bibliotēkas bibliotekāre

Par ūdenssaimniecības projektu Mazsalacā

Informēju par ES Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta «Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Mazsalacā» izpildi.

Būvniecības darbi projekta ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu būvniecības līguma ietvaros tuvojas noslēgumam. Tiek uzstādīti ūdensskaitītāji — no divdesmit sešiem plānotajiem vēl jāuzstāda seši skaitītāji. Robežu un Baznīcas ielās uzklāts asfalta segums. Robežu ielā vēl tiks sakārtots arī grantētais ielas posms no Sporta ielas līdz Palejas ielai. Noasfaltētas ūdensvada aku uzstādīšanas vietas Pērnavas ielā, Rīgas un Pasta ielas krustojumā rekonstruēto aku vietas asfaltēs pavasarī.

Krasta ielā turpinās ūdens atdzelžošanas stacijas celtniecība — uzbūvēta atdzelžošanas stacijas ēka, tiek uzstādīti ūdens atdzelžošanas filtri

un veikti telpu iekšējās apdares darbi. Pašlaik tiek ierīkota signalizācija, un tuvākajā laikā uzraudzību objektā nodrošinās apsardzes firma, jo ūdenssaimniecības objektos nepiederošām personām ieeja ir aizliegta. Ja visi plānotie darbi noritēs bez starpgadījumiem, iespējams, novembra otrajā pusē ūdensvada tīklā tiks ielaists ūdens no jaunajiem artēziskajiem urbumiem, kas sagatavots atdzelžošanas stacijā. Pirms tam ir jāveic nopietni sagatavošanas darbi un pārbaudes. Tuvāk par to informēšu nākamajā mēnesī.

Nemot vērā dažu vietējo iedzīvotāju «lielo interesi» par notiekošo ūdenssaimniecības projekta būvniecības objektos, apsveram iespēju ierīkot arī video novērošanu.

RITA LIZUMA,

SIA «BANGA KPU» valdes priekšsēdētāja

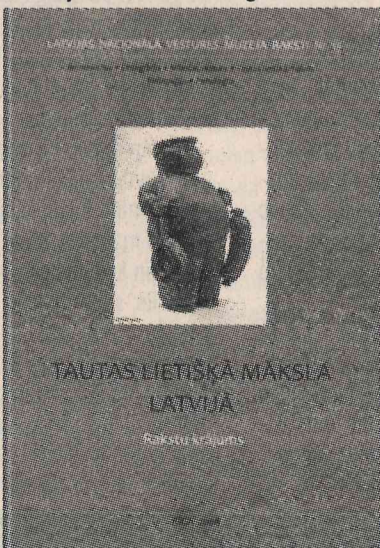
Grāmata, ar ko lepoties

Valtera Hirtes kokgriezums uz grāmatas vāka uzrunā un liek domāt, ka lietišķā māksla nav tikai tas, ko varam prognozēt un vērot veikalos, izstādēs un salonos šodienas skatījumā.

9. septembrī Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā notika grāmatas *Latvijas Nacionālā vēstures muzeja raksti Nr. 15 «Tautas lietišķā māksla Latvijā»* atvēršana.

Krājumā iekļauti zinātniskās konferences «Tautas lietišķā māksla Latvijā no 20. gadsimta vidus līdz mūsdienām» referāti, izveidoti par rakstiem. Tie atspoguļo tautas lietišķās mākslas daudzšaurprātno būtību un apliecina daudzpusīgu skatījumu uz to. Rakstos risināti teorētiski jautājumi par vēsturi, saskarsmi ar laikmeta liecībām un tradīciju dzīvotspēju.

Katra norise un katrs darbs sākas ar cilvēku.

Katra raksta autora skatījums ir arī stāsts par cilvēkiem, kas radīja tautas lietišķās mākslas darbus, sekmēja tautas lietišķās mākslas pastāvēšanu un attīstību Latvijā laika posmā no 20. gadsimta vidus līdz mūsdienām. Tēmas palīdz atsegt bagātus ilustratīvus materiālus.

Dace Jurka:

— Ar lielu lepnumu un gandarījumu piedalījos grāmatas atvēršanas svētkos. Valters Hirte ir savdabīgs, neatkārtojams, viens no tautas lietišķās mākslas 20. gadsimta simboliem Latvijā. Ieraugot uz grāmatas vāka V. Hirtes darba foto, kas glabājas Vēstures muzeja fondos, ir pamats būt lepniem, ka šis savdabīgais meistars ar ļoti īpatnējo pasaules uztveri arī pēc savas nāves vēl joprojām ceļ mūsu novadu saulītē Latvijā un pasaulē. Leposimies!

Šo grāmatu var iegādāties tikai Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā.

Runas jāpierāda darbos

Firma «GA INVEST» ir pieklususi, bet ne pazudusi. Pašlaik tiek gatavots konkrēts Valtenbergu muižas nomas un pārceļšanās izdevumu kompensācijas piedāvājums Mazsalacas novada pašvaldībai.

Vasaras mēnešos Mazsalacas pilsētas iedzīvotāji bija aicināti izteikt savu viedokli, aizpildot anketu Valtenbergu muižas nomas jautājumā. Notika arī sabiedriskā apspriešana, kurā iedzīvotāji varēja uzdot jautājumus firmas «GA INVEST» pārstāvim Gintam Gžibovskim par viņa projekta plāniem, mērķiem un iecerēm, kas paredz Valtenbergu muižu un tai piederošajās ēkās izveidot ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas centru.

Trūkst reālu faktu

Sabiedriskās apspriešanas diskusija bija vērtaina, pat uzbrūkoša, galvenokārt pieprasot no firmas pārstāvja konkrētu biznesa plānu, biznesa partnerus, skaitļus un aprēķinus, kas pamatotu projekta dzīvotspēju un ilglaicību. Gints Gžibovskis uz šāda rakstura jautājumiem atbildēja izvairīgi un piesardzīgi, tādējādi no mazsalaciešiem saņemot krietnu daļu kritikas un nosodījuma. Tomēr, kā viņš pats izteicās, «daļa no jūsu jautājumiem ir biznesa noslēpums, ko no uzņēmēja puses atklāt būtu neprāts. Daudz faktu, par ko jūs interesējaties, pagaidām arī vēl nav līdz galam projektā izstrādāti. Galvenā sabiedriskās apspriešanas ideja bija vispārīgi iepazīstināt iedzīvotājus ar projektu un izgaistināt populārākos mītus, kas jau ir paspējuši rasties, kā arī vienkārši iepazīties ar jums.»

Anketēšanas rezultāti

Projekta «Aprūpes nams» iedzīvotāju anketēšanas rezultāti bija šādi: kopā aptaujā piedalījies 55 respondenti: «par» projekta ieceri iestājušies 11, «pret» — 44.

Kad runas jāaplicina ar konkrētu darbību, nākas secināt, ka iedzīvotāji bijuši diezgan kūtri šī perspektīvi svarīgā lēmuma viedokļa paušanā, jo anketu aizpildījuši 2,6% no novada iedzīvotājiem. Iespējams, iedzīvotāju zemā interese izteikties par projektu saistās ar faktu, ka anketām lēmuma pieņemšanā būs tikai rekomendējošs raksturs, galīgais spriedums par projekta ieviešanu vai atmešanu būs jaunās novada pašvaldības domes deputātu ziņā. Tādējādi vēl jo vairāk uzmanību piesaista fakts, ka aptaujas anketās savu viedokli nebija paudis neviens no jaunās novada domes deputātiem, izņemot Edgaru Grandānu, kam šis jautājums daļēji personisku iemeslu dēļ ir nozīmīgāks nekā pārējiem. Apmēram puse negatīvā viedokļa paudēju bija skolas vai slimnīcas darbinieki un viņu ģimenes locekļi.

Gaida konkrētu piedāvājumu

Pēc anketēšanas rezultātu apkopošanas Mazsalacas novada pašvaldība firmai «GA INVEST» rakstiski ir lūgusi iesniegt biznesa plāna informāciju par projekta ieceri, kā arī konkrētu piedāvājumu par finansiālo ieguldījumu un pārceļšanās izdevumu segšanu abu skolu apvienošanas gadījumā.

Firmas pārstāvis Gints Gžibovskis plāno konkrētāku atbildi šajā jautājumā novada pašvaldībai piedāvāt septembra beigās.

Kamolītis pieaug!

«Kamolīša» ritinātāji: no 3 mēnešiem līdz 3 gadiem!

23. septembrī ar jaunu sparū pēc vasaras brīvdienām darbību atsāka mazuļu skoliņa «Kamolītis».

Šis ir «Kamolīša» trešais darbības gads, un ir jūtams, ka mazuļu skoliņa leņķiem aizvien stabilāku vietu iedzīvotāju apziņā kā nozīmīga attīstības un socializācijas iespēja mazuļiem un viņu piekariņiem.

Šogad mazuļu skoliņā jaunieši — vienas grupiņas vietā izveidotas divas vecuma grupas: pirmajā grupiņā ir bērni no dažiem mēnešiem līdz vecumam, kad mazulis iemācās stabili staigāt, savukārt otrajā — lielākajā grupiņā mazie žiperi jau nodarbošies ar aktīvākiem uzdevumiem un rotaļām. Šādam solim mazuļu skoliņas vadītājas *brieda* visu pagājušo sezonu, un pamatoti, jo šogad jau pēc pirmās tikšanās reizes izkristalizējušās divas dažāda vecuma grupas un līdz ar to — vajadzība pēc atšķirīgām spēlēm, rotaļām un vingriņajumiem.

Mazuļu skoliņa «Kamolītis» joprojām atrodas Mazsalacas baptistu draudzes paspārnē un sā-

kumosmā ir saņēmusi nozīmīgu biedrības MAP atbalstu, bet tās vadītājam tas joprojām ir nesavtīgs kalpošanas darbs novada ģimenēm ar maziem bērniem.

— Tā vien šķiet, ka, diendienā esot kopā ar mazuli, tas ir gluži kā atvaļinājumā. Tomēr tie, kas mazuli pieskata, zinās vislabāk, ka tā ir ne tikai atbildīga, bet arī ļoti rutinēta ikdiena, kurā izklaidē un atpūta rūpīgi jāplāno, ja vien neesat tās gatavi aizmirst uz gadiem diviem, trim. Šis ir tas mirklis, kad mazuļu skoliņa piedāvā izrauties no mājas, ierastās vides un dažas stundas nedēļā pavadīt kopā ar citiem «tajās pašās korpēs», iemācīties kaut ko, kas turpmāk izmantojams savā ikdienā kopā ar mazuli, dalīties kopīgos priekos, jā, arī bēdās, problēmās un varbūt pat rast tajās kādus risinājumus. Mazulim tā ir lieliska pirmās saskarsmes skola ar citiem un jauns, aizraujošs rotaļu laukums, — tā mazuļu skoliņas vadītājas Vita Rusmane un Ilze Mitāne.

«Kamolītis» šajā mācību gadā *ripo* trešdienās desmitos no rīta. Vēl ir dažas brīvas vietas. Vai nāksi pulciņā?

Jaunas sejas politikā

Ielēca braucošā vilcienā

Stāsta Sandra Jēkabsone:

— Vispirms gribu pateikt, ka ikvienam jauniešim bija iespēja būt mūsu vietā, jo aprīļa sākumā gan internetā — Latvijas Jaunatnes padomes mājas lapā, portālā *draugiem.lv*, gan laikrakstos *Diena* un *5min.* bija izsludināts publiskais konkurss, kur ikviens varēja pieteikties. Arī es to izdarīju. Ministru atlasei bija divas kārtas, pirmā bija šī elektroniskā pieteikšanās, otrā — intervijas klātienē, kur žūrija, tādi paši jaunieši kā mēs, izvēlējās viņprāt atbilstošākos dalībniekus šim projektam.

Mans ceļš līdz dalībai projektā gan nedaudz atšķīrās no vispārējās kārtības. Gluži tāpat kā visi, arī es pieteicos pirmajā kārtā, taču otrajā kārtā nevarēju piedalīties, jo nebiju Latvijā laikā, kad notika intervijas. Šī iemesla dēļ biju saņēmusi atteikuma vēstuli, jau samierinājusies, kad pēkšņi... Dienā pirms projekta sākuma zvanīja Ināra Kehre, projekta idejas autore un organizatore, un piedāvāja man, tā teikt, ielēkt jau braucošā vilcienā. Tābrīža jauniešu finanšu ministru dienu pirms projekta uzsākšanas bija atteikusies no dalības tajā, un, zinot, ka es ļoti vēlos piedalīties, piedāvāja man šo vietu!

Projekta pieteikumā rakstīju, ka es gribētu būt jauniešu izglītības un zinātnes ministre vai kultūras ministre. Bet finanšu ministres postenis...? Nebija daudz laika izlemēt, bet vēlme piedalīties — milzīga. Pati studēju uzņēmējdarbību un vadību, arī ekonomika un finanses man nav sveša sfēra, tāpēc teicu vien «jā!».

Mazs kuriozs: pēc atgriešanās Latvijā kādu laiku nebiju sekojusi līdzi notikumiem un bija jau piemirsies, kas ir finanšu ministrs. Kad Ināra pateica, ka finanšu ministrs ir Einars Repše, un arī viņš apstiprinājis, ka piedalīsies projektā, biju ļoti oarsteigta, bet atpakaļceļa nebija un es pieņemu šo izaicinājumu.

Mērķtiecīgs komandas darbs

— Dienas kārtību un dienas gaitas Jauniešu ministru kabinetā organizēju es pati — zvaniņu, jautāju, runāju, organizēju tikšanos gan ar jauniešiem, gan dažādiem nozares un sabiedrības pārstāvjiem. Vienīgais obligātais un kalendāros nemainīgais bija iknedēļas Jauniešu ministru kabineta sēdes.

Projekta īstermiņa mērķis bija nodrošināt šo

15 Latvijas jauniešu iesaistīšanos politikā, valsts pārvaldē, vienlaikus veicinot atbildīgu lēmumu pieņemšanu Ministru kabinetā, taču projekta idejas autori izvirzīja arī ilgtermiņa mērķi: veicināt jauniešu iesaistīšanos politikā — gan tieši, līdzdarbojoties partijās, gan pastarpināti, izsakot argumentētu viedokli, idejas un pilsoniski līdzdarbojoties lēmumu pieņemšanā, tādējādi nodrošinot paaudžu maiņu Latvijas politikā un jaunu līderu veidošanos gan politiskajās partijās, gan nevalstiskajā sektorā.

Vai šie mērķi tika sasniegti, vislabāk var spriest projekta vērotāji no malas. Mēs, jaunieši, manuprāt, izpildījām uzstādīto ieceri: ieinteresēt apkārtējos jauniešus sākt domāt, piedalīties un izteikt savu viedokli, un šis bija viens no svarīgākajiem projekta mērķiem.

Kontakts ar LR Ministru kabinetu gan personīgi man neizveidojās. Iespējams, tāpēc, ka projekta norises laikā finanšu ministram bija jātagatavo 2009. gada valsts budžeta grozījumi un darbs ministrijā bija ļoti saspringts gan ministram, gan visiem darbiniekiem.

Daļai citu jauniešu ministru gan izveidojās ļoti laba saikne ar ministrijām, ministriem. Tāpat daži arī ir ieinteresēti turpināt darboties kā brīvprātīgie «savā ministrijā».

Projekta noslēgumā man radās 17 dažādi ieteikumi, kurus arī apkopāju un nosūtīju ministrijai.

Sekojojo ministru darbam, arī sapratu, ka viens pats cilvēks neatkarīgi no tā, cik augstu posteni ieņem, nav spējīgs atrisināt situāciju Latvijā. Vispirms tam ir jābūt mērķtiecīgam komandas darbam uz vienotiem mērķiem.

Daži no svarīgākajiem ieteikumiem: «Izvirzīt valsts mērķi, uz ko mēs ejam, saņemot aizdevumu no SVF (Starptautiskā valūtas fonda), lai nauda tiktu nevis tikai iztērēta, bet arī pēc tam atgriezta valstī. Prioritātēm vajadzētu būt izglītībai un uzņēmējdarbībai, jo valsts gūst ienākumu ne tikai īstermiņā, bet arī ilgtermiņā.»

Kas attiecas uz papildu ienākumiem valsts budžetā:

Nepieciešams ieviest progresīvo iedzīvotāju ienākuma nodokli. Šādi rastos Latvijā vidusslānis. Progresīvais nodoklis varētu būt no 15% līdz 25% (varbūt vairāk...). Šajā sakarā arī būtu jālikvidē atvieglojumi (par bērniem, apgādājamām personām...). Atvieglojumus varētu pārvērst par papildu piemaksām tiem cilvēkiem, kam tie pienākas.

Mans redzējums šajā sakarā šobrīd: (piemērs) es kā jauniešu 20 gadus, pabeigusi arodskolu vai vidusskolu, vēlos sākt strādāt. Tā kā man nav pieredzes, man maksā minimālo algu.

Šis projekts tika īstenots, lai veicinātu sabiedrības tuvināšanos lēmumu pieņemšanas procesam nacionālā līmenī un palielinātu jauniešu interesi un izpratni par politiku. Lai šo mērķi īstenotu, tika izveidota 15 jauniešu komanda, kurā katrs bija savas nozares ministrs. Sandra bija viena no viņiem.

Jauniešu ministri — projekta kopbilde.

Foto no personiskā arhīva

Man nav ne apgādājamo, ne bērnu, tāpēc nodokļi jāmaksā no visas summas. Bet kāpēc? Vai man 20 gadus jau vajadzētu būt bērniem, lai es varētu nopelnīt vairāk?

Tāpat lietderīgi būtu ieviest progresīvo uzņēmumu ienākuma nodokli. Nodokļa robežas tādās pašas kā IIN: 15 — 25%. Šeit savukārt progresivitāte varētu strādāt atkarībā no uzņēmuma apgrozījuma: jo lielāks apgrozījums, jo vairāk jāmaksā. Savukārt tiem uzņēmumiem, kas nodarbojas ar ražošanu, daļu no šī nodokļa varētu atļaut nemaksāt, ja uzņēmums šo naudu investē uzņēmuma attīstībā.

Mēs esam salīdzinoši maza valsts, tikai ap 2 milj. iedzīvotāju. Mums vajadzētu apsvērt obligātās vēlēšanas. Pirmkārt, tāpēc, ka vēlēšanu biļeteni tiek gatavoti uz visu balsstiesīgo skaitu, otrkārt, tas cilvēkos rosinātu domāšanas attīstību.

Savukārt Finanšu ministrija varētu būt kā šīs idejas iniciators. Tiem, kas nepiedalās vēlēšanās, līdzīgi kā Beļģijā un Luksemburgā, būtu jāpiemēro soda nauda (tur tā ir 50 eiro). Tas papildus būtu arī reāls ienākums valsts budžetā. Latvijā, protams, šai naudas summai vajadzēt būt adekvātai iedzīvotāju ienākumiem, bet arī pietiekami motivējošai, lai vairāk iedzīvotāju piedalītos vēlēšanās. Šādas idejas primārais aspekts gan būtu motivēt iedzīvotājus piedalīties vēlēšanās, nevis nopelnīt.

Pārskatot un mainot esošo vēlēšanu kārtību, manuprāt, noteikti jāievieš Austrijas vēlēšanu sistēma, kur vēlētajiem ir iespēja no visiem vēlēšanu sarakstiem izvēlēties tos cilvēkus, kurus viņi vēlas, nevis balsot par partiju kā tādu un tad likt «+ vai -».

No darbošanās projektā ieguvu nenovērtējamu pieredzi un ieskatu politiskajos procesos. Bija iespēja saprast, vai politika ir domāta man. Šobrīd un vismaz tuvākajā laikā man nav domas iesaistīties Latvijas politikas dzīvē. Tālākā nākotnē — iespējams, dzīve rādīs.

Nevalstiskā organizācija — iespēja ikvienam

Sandra šobrīd ir iesaistījusies BEST organizācijā jeb Eiropas Tehnisko universitāšu studentu apvienībā, kas ir pastāvīgi augoša bezpeļņas ne-politiska organizācija. BEST cenšas palīdzēt Eiropas tehnisko zinātņu studentiem kļūt starptautiski domājošiem, sniedzot labāku izpratni par citu valstu kultūram un attīstības iespējām, strādājot starptautiskā vidē.

— Mēs radām iespējas studentiem tikties un mācīties citam no cita, pateicoties mūsu kā akadēmiskajiem, tā arī neakadēmiskajiem kursiem un izglītības simpozijiem. Tāpat mēs piedāvājam tādas pakalpojumus kā starptautisks karjeras centrs, lai paplašinātu iespēju horizontus darba tirgū.

Pati es darbojos BEST pārstāvniecībā Latvijā, kas apvieno aktīvus un enerģijas pilnus studentus no Rīgas Tehniskās universitātes. Mēs darbojamies brīvprātīgi un vēlamies dalīties zināšanās un pieredzē ar citiem studentiem. BEST Rīga piedāvā ikvienam RTU studentam piedalīties gan citu vietējo grupu organizētajos akadēmiskajosursos, gan pašu organizētajās ikgadējās inženieru sacensībās, gan arī Baltijas un Eiropas inženieru sacensībās.

Šajā NVO iesaistījos, jo vēlējos ar kaut ko nodarboties ārpus studijām. Darbojos un palīdzu pasākumu organizēšanā, ar šīs organizācijas starpniecību esmu pabijusi vairākās Eiropas valstīs un braukšu vēl.

Manuprāt, nevalstiskās organizācijas ir lieliska iespēja iegūt pirmo pieredzi un saprast, ko dzīvīvē gribi darīt. Pozitīvi, ka Latvijā ir ļoti daudz dažādu NVO. Ja gribas kādā iesaistīties, jauniešiem ir jābūt redzējumam, ko aptuveni gribētos izmēģināt, tad jāmeklē informācija par tuvumā esošajām organizācijām un jārikojas!

GINTA SMILŠKALNE

Radošās dzimtas Mazsalacā

Mazsalaca ir bagāta ar daudzām talantīgām dzimtām. Tāda, piemēram, ir Apsīšu dzimta, kuras radošo darbu izstāde Mazsalacas kultūras centra 2. stāvā bija skatāma no augusta līdz kādai septembra saulainai pēcpusdienai, kad izstāžu zālē ģimenes un draugu lokā notika Apsīšu dzimtas mākslas darbu izstādes noslēguma pasākums.

Ideja par kopīgu izstādi radās šī gada jūnijā, kad dzimta sanāca kopā, lai pieminētu pēkšņi aizsaulē aizgājušo Pēterburgas Komēdijas teātra diriģentu un Nikolaja Rimski-Korsakova vārdā nosauktās konservatorijas operas klases pedagogu Jāni Apsīti. Viņš paralēli muzikālajai darbībai arī gleznoja. Dīemžēl lielākā daļa Jāņa pēdējā laikā radīto gleznu pašlaik atrodas Pēterburgā.

Izstādē varēja aplūkot deviņu dažādu paaudžu un ļoti dažādu mākslas un amatniecības formu pārstāvju darbus. Cilvēki, kurus vieno dzimtas saites un mīlestība pret mākslu, nodeva mazsalaciešu vērtē-

jumam savu veikumu.

Izstādes organizators un idejas autors Atis Bambāns piedalījās ar savām gleznām un grafikām. Skatītājus priecēja Modra Dreimaņa, Ausmas Bambānes, Eduarda Apsīša un Jāņa Apsītes gleznas. Šie mākslinieki glezniecību apguvuši pašmācības ceļā. Daina Rudzīte eksponēja ne tikai gleznas, bet arī smalkus gleznojumus uz zīda, Jānis Valentinovičs fotografējās atklāja savu īpašo pasaules redzējumu, dabas motīvi dominēja Gunas Miķelsones mūsdienīga dizaina «lupatdeķos». Savukārt ādas izstrādājumus un rotas izstādīja Līne Apsīte. Jāpiebilst, ka šo darbu autori nebūt nav vienīgi dzimtā, kas darbojas radošajā jomā.

Izstādes noslēgumā kultūras centra direktore Dace Jurka izteica cerību, ka Apsīšu dzimtas iniciatīva iedrošinās arī citas mūsu novada radošās dzimtas rādīt savu veikumu. Kultūras centrs ir atvērts sadarbībai. Kuri būs nākamie?

Pie dzejnieces pēc autogrāfa

tu izej no rīta
uz saulainas ielas
un atveras diena
kā grāmata liela
(I. Zandere)

Ar šādām rindām Mazsalacas vidusskola aicināja 1. — 6. klašu skolēnus uz tikšanos ar dzejnieci Inesi Zanderi, lai atzīmētu ikgadējās Dzejas dienas.

Uz tikšanos ar 5. — 6. klašu skolēniem I. Zandere ieradās ar nokavēšanos, jo 1. — 4. klašu skolēni pēc tikšanās bija lūguši dzejniecei autogrāfus. Šajā pasākumā ne tikai pati dzejniece iepazīstināja ar savu dzeju, bet arī 5. un 6. a klašu skolnieces bija izveidojušas pārsteigumu — priekšnesumus, kurus tika runāta I. Zanderes dzeja.

Daži klausītāji pēc tikšanās atzina, ka dzejoļi bijuši interesanti un saistoši, it īpaši tie no bērnu grāmatām «Liels un mazs» un «Limonāde». Cieņā īpaši bija dzejoļi ar atskaņām. Jautājot klausītājiem, vai viņi apmeklēs arī citus Dzejas dienu pasākumus, saņēmu apstiprinošas atbildes.

Jāpiebilst, ka šis nebija vienīgais Dzejas dienu pasākums. 4. septembrī «Ģendertos» viesojās dzejnieces Liāna Langa

Tā vieglāk uztvert dzeju. Inese Zandere pie skolēniem.

un Anna Dzintara, 15. septembrī pilsētas bibliotēkā bija iespēja tikties ar Sarmu Upesleju, bet 5. oktobrī pie Marijas Pēkšēnas piemiņas akmens viesosies Arno Jundze, Valdis Rūja un Tamāra Skrīna.

KRISTĪNE ČUKURE,
teksts un foto

Tiroles Alpos – kā paradīzē

Latvieši virsotnē!

«Tas bija neprātīgi skaists piedzi-
vojums».

Brīnišķīgu vasaras noslēgumu pie-
ciem jauniešiem no Mazsalacas sagā-
dāja biedrība MAP, piedāvājot piedalīties
projektā «Jaunatne darbībā», ko organi-
zēja Apvienotā Imstas reģiona attīstības
pārvalde (*Verein Regional Entwicklung-
management Bezirk Imst*). Pārvalde ik
gadā īsteno pa projektam šajā program-
mā, un šī gada tēma bija «Kalnā kāpēju
paradīze – alpinā sporta un riska novēr-
tēšanas nometne». Programma darbo-
jas visās ES valstīs, ES kandidātvalstīs,
kā arī Eiropas ekonomiskās zonas val-
stīs, kas nozīmē, ka projektā piedalīties
ir iespējams visas Eiropas jauniešiem.
Savu dalību šajā projektā bija pieteiku-
šas Malta, Ungārija, Anglija, Beļģija un
Latvija, kopā 30 jaunieši.

Stāsta **Liega Puķulauka**, biedrības
MAP valdes locekle, jauniešu grupas
vadītāja ceļojumā:

– Pieteikties dalībai projektā var vai
nu organizācijas, šajā gadījumā biedrī-
ba MAP, vai vienkārši jauniešu (draugu)
grupas, kam ir interese. Jaunietim pa-
šam bija jāsedz 30 % ceļa izdevumu,
pārējo apmaksā Eiropa. Par projektu uz-
zināju, regulāri pētot projektu piedāvā-
jumu datu bāzi internetā, kur organizā-
tori ievieto sludinājumus par projek-
tiem. Aizsūtīju pieteikumu no biedrības
MAP, un pēc ilgāka laika atnāca paziņo-
jums, ka esam iekļauti grupas sastāvā!

Tagad atskatoties, pirmkārt, ir prieks
par jaunapgūtu lietu – piedalīšanos
programmas «Jaunatne darbībā» jau-
niešu apmaiņas projektā. Manuprāt, šī
ir lieliska iespēja latviešu jauniešiem
ceļot, mācīties jaunas lietas, iegūt
draugus, praktizēt svešvalodu prasmi.
Un tas viss pieejams arī šajā laikā, kad
valstī ir ekonomikas krīze un vecāki, ie-
spējams, paši nevar pilnībā atļauties
apmaksāt tamlīdzīgus ceļojumus sa-
viem bērniem. Prieks, ka mums šī pirmā
piederde bija tik pozitīva, jo pieteikties
projektā, kura organizatorus un dalīb-
niekus ieraugi tikai jau konkrētajā valstī,
vienmēr ir arī risks.

Otrkārt, šis ir kārtējais apstiprinā-
jums vecajai atziņai, ka viss notiek mū-
su galvā. Ja patiesi uzdrošies kaut ko
vēlēties un izspēnot, tad tas agrāk vai
vēlāk piepildīsies.

Tiroles brīnišķīgā daba, kāpiens uz
Muttekopfa virsotni, brauciens ar kalnu
divriteņiem, laivošana pa krāčaino upi
– viss bija vienkārši lieliski! Tomēr
visvisaizraujošākās lietas man likās
klinšu kāpšana pa trošu ceļiem (*rope
ways*), laišanās pa vertikālo klinči 70 m
garā virvē un *lidojošā lapsa* (nobraucie-
ni ar trīsi) – augstuma bailu sajūta tika
izaicināta visos veidos. Burvīga nedēļa!

Sofija Grīnvalde:

– Viss sākās tik negaidīti, sena sap-
ņa piepildījums – braukt uz kalniem.
Man bija vienalga, uz kuriem un kādiem
kalniem, bet lai tikai tos redzētu, sajūtu
pa īstam. Nepietiek man redzēt bil-
dēs un televīzijā, gribējās sajūst to val-
dzinājumu, milzīgumu un varenību, kad
stāvi lielas un augstas klinčis piekāpē,
veries uz augšu, vienlaikus paejot dažus
soļus, sajūti, ka tie kustas līdzī un liekas
gāzamiem virsū, bet patiesībā tie tūksto-
šiem gadus tur stāv un cīnās ar vējiem,
kas mākoņu augstumā plūst gar tiem.

Tirole ir apgabals Austrijā, kur kalni
un ielejas, simtiem upju plūst un nes le-
jā vēsu ūdeni, skalodamies pār lieliem
akmeņiem. Jaunieši no dažādām Euro-
pas valstīm, mana vecuma, priecājas
par gaidāmo nedēļu, kas tiks pavadīta,
izbaudot kalnu vasaras sporta veidus –
klinšu kāpšanu, pastaigas pa tūristu ie-
mītām kalnainām takām, kas var būt arī
bīstamas, ja par daudz veras apkārt un
neskatās, kur kājas liek, laivošana pa
krāčainām upēm un riteņbraukšana pa
kalniem uz augšu, uz leju, uz augšu un
atkal uz leju... Izklusās bīstami, un tā
arī ir – bez traumām neiztikt. Akmeņi
paliek akmeņi, un pat pēc viegla triecie-
na zilumi uz kājam un rokām garantēti,
bet tas pieder pie lietas – gravitācija
nepadodas nekad, mums atliek vien
pielāgoties, lai varētu to izmantot savā
labā.

Ir cilvēki, kas nav sniegu redzējuši,

tādus satiku, un tas pārsteidza! Viņiem
bija vienreizēja iespēja sajūst sniegu,
diemžēl slapju, bet kalnu galos pietieka-
mi, lai papikotos un uzceltu mazu snie-
gavīru. Cilvēkiem ar augstuma fobiju –
iespēja pierādīt sev, ka nav tik traki un
nekas cits neatliek, kā uzticēties ekipē-
jumam, jo tas ir vienīgais glābiņš – re-
zerves gadījums, ja nu paslīd kāja. Iz-
mantot iespējas, ko sniedz dzīve, ir sva-
rīgi, negaidīt, bet paiet soļus pretī arī
trakām lietām, lai zinātu, kā ir – savā-
dāk. Austriešiem tā ir ikdiena, neko īpa-
šu viņi kalnos nesaskata, tāpēc varbūt
ir labi, ka dzīvojam līdzenā zemē, ir ie-
mesls apbraukāt pasauli un ieraudzīt to,
kā mums nav. Un tomēr – nekur nav tik
labi kā mājās!

Līga Tuča:

– Vislabākās emocijas nevar ietērt
vārdos. Ja man jāizvēlas, kas man tie-
šām vislabāk patika, es varu pilnīgi dro-
ši teikt – viss: gleznie Austrijas kalni,
rāpšanās klinčis, spēka un izturības
pārbaude, dažreiz neapjaušamais un
neizsakāmais augstums, brīži virs
ūdenskritumiem un 70 m augstām klin-
šu sienām, pa kurām jālaižas lejā, vir-
sotnes, kas tiek sasniegtas, mākoņi,
kas zemāk par tevi (un dažreiz arī ap te-
vi), vakari kalnu mājiņā ar galda spē-
lēm, 3 km garais rodelis, kārtīgs šjā-
ciens seņ kalnu upes nobraucienā ar
laivām, kalnu zābaki kājās un vienkārši
burvīgie cilvēki. To visu piedzīvojot,
rodas tiešām nerimstoša vēlme atklāt
vairāk, uzkāpt augstāk un arvien vairāk
iepazīt skaisto pasauli.

Zane Paegle:

– Mežoniņas upes, kalni ar sniego-
tām galotnēm, neprātīga fizisko robežu
spēju pārbaude un bariņš lielisku jau-
niešu no visām Eiropas malām – tā es
varētu raksturot 10 dienas Austrijā.
Man vislabāk patika kāpšana klinšu
sienā un plostošana pa stindzinošu kal-
nu upi. Lai gan izklusās pavisam vien-
kārši, tas tomēr prasīja milzīgu spēku
atdevi un nereti arī sevis pārvarēšanu –
piemēram, bailes no augstuma. Pro-
tams, kā jau visiem latviešiem, kas pie-
raduši pie līdzenumiem, neaizmirstama
paliks Muttekopfa virsotne. 2774 met-
ru augstumā vērot mākoņu ceļamies
augšā, redzēt ainavā neiederīgus līdze-
numus – Alpu kalnu grēdas beigas, uz-
celt sniegavīru jau septembrī. Skaisto
ainavu papildināja cilvēki, kas par spīti
atšķirīgai valodai, kultūrai un mentalitā-
tei spēja vienoties kopīgām spēlēm, ne-
paredzētiem piedzīvojumiem un arī izai-
cināt cits citu. Austrija man ir devusi
neaizmirstamu piedzīvojumu un daudz
jaunu draugu. Tā pavisam noteikti ir vie-
ta, kurā es vēlētos atgriezties.

Jānis Āboltiņš:

– Šīs desmit dienas Austrijas Alpos
bija ļoti brīnišķīgas. Guvu fantastisku
pieredzi kalnos kāpšanā un arī raftingā.
Dzīvošana mājīgajā kalnu namiņā un
nemitīgā darbošanās pa kalnu takām un
trasēm bija ļoti interesanta, reizēm pat
mazliet bailīga, jo klinčis bija patiešām
iespaidīgs un varens. Ieguvu arī jaun-
us draugus no citām Eiropas valstīm un
ļoti ceru, ka līdzīgās aktivitātēs varēšu
piedalīties arī nākotnē, jo piedzīvojums
bija patiešām ko vērts. Gribu pateikt
paldies Liegai, kura man piedāvāja do-
ties šajā braucienā, kā arī visām Maz-
salacas meitenēm, kuras nenobijās no
stāvjiem kalniem un dziļajām aizām.

Mazsalacieši Jonišķos

Mazsalaciešu tirdziņa stends Jonišķos.

Pateicoties enerģiskām esošajām
un bijušajām mazsalacietēm Dacei
Jurkai un Natālijai Franckaitienei, Maz-
salacas kultūras centra deju kopa «Vel-
niņi» (vadītāja Ilona Migla), folkloras
kopas meitenes (vadītāja Mirdza Svīķe)
un TLMS «Mazsalaca» (vadītāja Vaira
Vanaga) divas dienas septembrī Euro-
pas kultūras mantojuma dienu ietvaros
ciemojās Latvijas un Lietuvas pierobe-
žas pilsētā Jonišķos. Šie svētki Jonišķos
ilgst divas nedēļas un kopā aicina da-
žādu tautību vietējos iedzīvotājus. Šo-
gad piedalījās gan mazsalacieši, gan
viesi no Baložiem – dziedātāji un dan-
cotāji.

Projektu īstenoja Jonišķu pilsētas
pašvaldība, bet bijusi mazsalaciete Na-
tālija pārstāvēja Lietuvas latviešu bied-
rību «Avots», kas Jonišķos aktīvi darbo-
jas jau ilgstoši. Tāpēc turienes latvie-
šiem bija patiešams prieks dzirdēt dzimto
valodu, baudīt latviešu dziesmas un
dejas, mums sniegt priekšnesumus,
parādīt savus rokdarbus un uzciņāt ar
īstu latviešu rupjmaizi ar medu. Par

cienastu gādāja «Vidovska serviss» un
Ingrīda Viķe.

Nelielā izstādē-pārdošanā rokdar-
bus rādīja Vaira Vanaga. Bija daudz in-
teresantu, kurus piesaistīja Rasmus
Āboltiņas adītie dubultie cimdi, Vairas
Vanagas lupatu celiņi, Evijas Nagles
tamborētie eņģeļi un sirsnīgas. Lai
iepriecinātu vietējās rokdarbnieces, sa-
rīkojām adīšanas kursus, kuros stun-
das laikā varēja apgūt dubultadījuma
tehnikas pamatus. Ļoti iepriecināja vie-
tējo iedzīvotāju viesmīlība, atvērtība un
atsaucība! Pēc nelielā koncerta bija ie-
spēja iepazīties ar Jonišķu latviešu
biedrības «Avots» darbību – tā ar pa-
nākumiem piedalās pasākumos gan ci-
tur Lietuvā, gan arī Latvijā.

Vislielākais paldies Natālijas kun-
dzei par viesmīlību. Mums bija iespēja
apskatīt pilsētu, atpūsties viesnīcā, lai
svētdien nelielā ekskursijā apbraukātu
tuvējo pierobežu un apskatītu Krusta
kalnu.

EVĪJA NAGLE

Gaismas pieskārieni

Jau 44. reizi septembrī Latvijā notiek
Dzejas dienas. Vai tad krīzes laikā kāds
domā par dzeju? Tā dažs neizpratnē
jautā, taču ir cilvēki, kuriem dzeja un
tās radītā noskaņa ir tuva jebkuros lai-
kos. Arī Mazsalacas novadā dzeja vien-
mēr vairāk vai mazāk ir skandēta dažā-
dos pasākumos un vienmēr ir gaidīti arī
rakstošie ciemiņi gan no tuvienes, gan
tālienes.

Šogad dzejisku pasākumu piedāvā-
jums ir bijis dāsns, tā radot iespēju iz-
vēlēties, kur piedalīties. Vienu no tiem –
«Gaismas pieskārieni» organizēja Maz-
salacas pilsētas bibliotēka.

Tā bija neparasta un gaismas piesā-
tināta tikšanās ar Sarmu Upesleju no
Tukuma puses, kuras dzeju jau iemīlo-
juši bibliotēkas izdevuma «Literārās
Vēstis» lasītāji. Tiesa, grāmatā tā vēl
nav izdota, taču pieejama internetā
draugiem.lv, un nu jau cerību stariņš
arī par grāmatu ir pavidējis, kā teica
Sarma.

Neparasti ir ceļi un taciņas, kas mūs
saved kopā ar dažādiem cilvēkiem, un
man ir laimējies satikt īpaši gaiši staro-
jošus. Viena no tām ir Sarma, ar kuru
beidzot satikāmies pēc turpat divu gadu
virtuālas sarakstes. Šai laikā tik brīni-
ķīgas dzejas rindas tika saņemtas un
dažas tālāk sūtītas... Dzejas rindas, kas
tik saskanīgi rezonē ar manu un daudzu
citu iekšējo pasauli un attiecīgā brīža
izjūtām.

Sarmas Upeslejas dzejā ir tik daudz
gaismas, ka ļoti vēlējos kādu stariņu
dāvāt arī mazsalaciešiem caur viņas
neatkarotā personību. Šīs krīzes
laiks daudzus ieviesis apjukumu un liek

domāt par daudz piezemētākām lietām
nekā dzeja... Tomēr – vai latvietis ir iz-
ticis bez dziesmas? Dziesmas pamatā
taču arī ir dzeja! Tā arī mūsu tikšanās
reizē pēc nelielas pastaigas Salacas
krastos mājīgajā Mazsalacas mūzikas
skolas zālītē pirmo reizi šādā pēcpus-
dienā skanēja gan Sarmas dzeja, gan
kopā ar Anītu Stikāni dziedātas dzies-
mas viņas spēlētā akordeona pavadījuma.
Pelēkais rīts bija pārvērties skaisti
saulainā dienā un tikšanās laikā gais-
moja un sildīja ikvienu, kurš bija atnā-
cis... Mēs visi kļuvām par kādu Gais-
mas Mirkliki bagātāki! Arī par Sarmas
ceļā pie mums atnākušo dzejoli –

*No Skaņā kalna uz jūru nes
Salaca atbalsis dzijas –
tur rožu vainags, ligavas mests,
tur vilšanās asaras sūras,
bet atvari klusējot ūdeņus griež,
ievās plaukst ziedi no jauna,
takas kā valši gredzenos iet
un Mazsalacu ved kalnā,
kas apburts kā senču mantojums dus,
krēsla pazārēs aužas,
kur mūžīgi dzīvs ir kāds noslēpums,
čuksts
un gadi izskan no jauna...*

Paldies visiem, kas piedalījās un
bija kopā ar mums šai dienā! Paldies
arī Mazsalacas mūzikas skolas darbi-
niecēm par laipno viesmīlību un atvēlē-
tajām telpām, par sadarbības plāniem!

MAIJA REINVALDE,

Mazsalacas pilsētas bibliotēkas
bibliotekāre